

Temes d'Economia i Empresa

2015/2016

Codi: 102333

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501572 Administració i Direcció d'Empreses	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Immaculada Vilardell Riera

Correu electrònic: Immaculada.Vilardell@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Equip docent

Jordi Mestre Gonzalez

Prerequisits

Per tal d'aconseguir un bon seguiment de l'assignatura és aconsellable haver assolit els coneixements de les assignatures obligatòries de cursos anteriors "Introducció a la Comptabilitat" i "Anàlisi d'Estats Financers" del grau d'Administració i Direcció d'Empreses.

Objectius

L'assignatura està orientada, des d'una perspectiva empírica, a l'anàlisi del comportament econòmic de les empreses a partir, principalment, dels estats financers que estan obligades a elaborar. Es pretén familiaritzar l'alumne amb l'ús de conceptes bàsics com *rendibilitat*, *productivitat*, *nivell d'ocupació*, *índex de preus*, *"mix" comercial*, i subministrar-li uns instruments per poder contestar preguntes com: Quines són les causes rellevants de la variació observada en la rendibilitat de l'empresa "A"? ¿En quina mesura han influït cada una d'aquestes causes? ¿Ha millorat la productivitat amb relació al període anterior? ¿Com ha influït aquest fet en el resultat econòmic (en la taxa de marge, p.e.)? ¿Per què ha augmentat (o ha disminuït) la productivitat respecte l'any passat? ¿L'empresa "A" té una productivitat més alta (o més baixa) que l'empresa "B"? ¿En quant ha millorat la productivitat del sector alimentari espanyol durant el darrer any? ¿L'increment salarial del sector de trans-formats metàl·lics ha estat relativament superior o inferior a l'increment de la seva productivitat?

En acabar l'aprenentatge, l'alumne serà capaç de:

- Extreure la informació dels estats financers de les societats per a obtenir les variables econòmico-financeres que haurà d'emprar en l'anàlisi de la rendibilitat i la productivitat
- Aplicar un model d'anàlisi de la rendibilitat per etapes, determinat la incidència de cada variable explicativa i interpretar els efectes de les dades obtingudes en la gestió empresarial.
- Aplicar un model d'anàlisi de la productivitat de cada factor productiu i determinar i interpretar el seu efecte en termes de l'anàlisi de la taxa de marge.

Competències

- Capacitat de comunicació oral i escrita en català, castellà i anglès, que permeti sintetitzar i presentar oralment i per escrit la feina feta.

- Capacitat de continuar aprenent en el futur de manera autònoma, aprofundint els coneixements adquirits o iniciant-se en noves àrees de coneixement.
- Demostrar iniciativa i treballar autònomament quan la situació ho demani.
- Mostrar una motivació per la qualitat de la feina feta i una sensibilitat per les seves conseqüències en el medi ambient i en la societat.
- Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
- Seleccionar i generar la informació necessària per a cada problema, analitzar-la i prendre decisions partint d'aquesta informació.
- Utilitzar la informació comptable com instrument d'avaluació i diagnòstic.
- Utilitzar les tecnologies de la informació disponibles i adaptar-se als nous entorns tecnològics.
- Valorar el compromís ètic en l'exercici professional.
- Valorar la utilitat de la informació comptable per a la presa de decisions dels seus diferents usuaris.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els sectors empresarials a partir dels comptes anuals.
2. Capacitat de comunicació oral i escrita en català, castellà i anglès, que permeti sintetitzar i presentar oralment i per escrit la feina feta.
3. Capacitat de continuar aprenent en el futur de manera autònoma, aprofundint els coneixements adquirits o iniciant-se en noves àrees de coneixement.
4. Conèixer els sistemes d'informació comptable com a suport a la direcció i les funcions dels mateixos en la gestió de les organitzacions.
5. Demostrar iniciativa i treballar autònomament quan la situació ho demani
6. Emetre un diagnòstic a partir de l'anàlisi econòmic i financer d'una entitat
7. Identificar les decisions que es poden prendre a través de l'anàlisi i interpretació de la informació comptable.
8. Interpretar els indicadors econòmics d'una entitat i la seva vinculació amb la rentabilitat i productivitat d'aquesta
9. Interpretar els indicadors financers d'una entitat i entendre les decisions que es poden prendre a partir de la seva anàlisi
10. Mostrar una motivació per la qualitat de la feina feta i una sensibilitat per les seves conseqüències en el medi ambient i en la societat.
11. Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
12. Reconèixer les variables qualitatives que poden influir en la presa de decisions a partir dels estats financers.
13. Seleccionar i generar la informació necessària per a cada problema, analitzar-la i prendre decisions partint d'aquesta informació.
14. Utilitzar les tecnologies de la informació disponibles i adaptar-se als nous entorns tecnològics.
15. Valorar el compromís ètic en l'exercici professional.

Continguts

1. AVALUACIÓ DE LA GESTIÓ D'UNA EMPRESA DES DE L'EXTERIOR: FONTS D'INFORMACIÓ BÀSICA

1.1 La perspectiva de l'anàlisi externa: objectius; possibilitats; limitacions.

1.2 El balanç de situació: estructura estàndard; criteris implícits; interpretació.

1.3. El compte de resultats: estructura estàndard.

2. QUADRE DE VARIABLES ECONÒMICO-COMPTABLES PER A L'ANÀLISI

2.1 Variables normalitzades per al balanç; variables compostes; ratios bàsiques.

2.2 Traducció/resum d'un balanç en termes de les variables definides.

2.3 Variables normalitzades per a l'estat de resultats; costos unitaris / costos imputats

- 2.4 Traducció/resum d'un estat de resultats, en termes de les variables definides
- 2.5 Els actius i resultats aliens a l'explotació
- 2.6 Els resultats extraordinaris
- 3. AVALUACIÓ DEL FUNCIONAMENT ECONÒMIC : LA TAXA DE RENDIBILITAT
 - 3.1 El concepte de *rendibilitat* d'una empresa, i les seves diferents versions
 - 3.2 Models d'anàlisi factorial simple de la *rendibilitat*
- 4. ANÀLISI DINÀMICA: CANVIS EXPLICATS PER CADA VARIABLE ELEMENTAL
 - 4.1 Mètode de les diferències parcials
 - 4.2 El mètode dels promitjos
 - 4.3 Mètode de les taxes de variació; índex i taxa de variació d'una variable temporal; el *mètode de les 'taxes de variació contínua'*
- 5. MODEL D'ANÀLISI DE LA RENDIBILITAT, PER ETAPES (I)
 - 5.1 Limitacions dels models d'anàlisi factorial simple
 - 5.2 Un esquema més precís: diferents conceptes de rendibilitat
 - 5.3 Anàlisi de la *rendibilitat dels capitals propis* i l'*efecte palanca*
 - 5.4 Part de la variació de la rendibilitat explicada per cada variable determinant
- 6. MODEL D'ANÀLISI DE LA RENDIBILITAT, PER ETAPES (II)
 - 6.1 Anàlisi de la *rendibilitat de l'empresa*
 - 6.2 Anàlisi de la *rendibilitat de l'explotació*
 - 6.3 Determinació de l'efecte atribuïble a cada variable explicativa immediata
- 7. MODEL D'ANÀLISI DE LA RENDIBILITAT, PER ETAPES (III):
 - 7.1 Anàlisi de la *taxa de marge net*; variació explicada per cada variable determinant
 - 7.2 Determinació de l'efecte atribuïble a cada variable explicativa immediata
- 8. APLICACIONES DEL MODEL D'ANÀLISI DE LA RENDIBILITAT
 - 8.1 Aplicació global del model: variables explicatives realment elementals; determinació de la incidència de cada variable de gestió elemental
 - 8.2 Anàlisi de la rendibilitat quan la informació disponible és incompleta
 - 8.3 Aplicació del model a la simulació de resultats futurs
 - 8.4 Aplicació del model a la comparació de la rendibilitat entre empreses
- 9. LA PRODUCTIVITAT COM A VARIABLE EXPLICATIVA DE LA TAXA DE MARGE (I)
 - 9.1 El concepte de *productivitat* d'una empresa, i les seves diferents versions
 - 9.2 Mesura de la productivitat a partir dels estats comptables: Model i terminologia
 - 9.3 Anàlisi simplificada de la *taxa de marge brut*: un output, un input

- 9.4 L'anàlisi de la taxa de marge brut en el cas general
- 9.5 Determinació de l'efecte atribuïble a cada variable determinant
- 10. LA PRODUCTIVITAT COM A VARIABLE EXPLICATIVA DE LA TAXA DE MARGE (II)
- 10.1 Interpretació de l'índex de variació de la productivitat dels costos imputats
- 10.2 Productivitats parcials de cada tipus de factor productiu inclòs en els costos imputats
- 10.3 Determinació de l'efecte sobre la taxa de marge de la variació de la productivitat de cada factor.
- 10.4 El càlcul dels índex dels preus: un enfocament pràctic
- 11. EXTENSIÓ DEL MODEL D'ANÀLISI DE LA PRODUCTIVITAT
- 11.1 Aplicació a l'anàlisi de la *taxa de costos no imputats variables*
- 11.2 Aplicació a l'anàlisi de la *taxa de costos no imputats fixos*
- 11.3 Determinació de l'efecte sobre la taxa de marge net
- 11.5 Aplicació a la comparació de la productivitat entre dues empreses
- 12. PRODUCTIVITAT DEL TREBALL I PRODUCTIVITAT DEL CAPITAL.
- 12.1 Productivitat i *nivell d'ocupació* del factor treball (i d'altres factors semi-fixos)
- 12.2 Determinació dels efectes sobre la taxa de marge de la productivitat tècnica i del nivell d'ocupació.
- 12.3 Elements que poden fer variar la *productivitat per hora treballada*; productivitat i qualitat de vida.
- 12.4 Càlcul i interpretació de l'índex de variació de la productivitat de l'*Immobilitzat*.
- 12.5 Interpretació de l'índex de variació de la productivitat en el cas d'un cost variable tipus 'Comissions'.
- 13. PRODUCTIVITAT APARENT *versus* PRODUCTIVITAT REAL
- 13.1 La inevitable interdependència entre els indicadors de productivitat parcial.
- 13.2 Efectes induïts: productivitat d'un factor i canvis tecnològics.
- 13.3 Els indicadors de productivitat parcial i el concepte de productivitat marginal física.
- 14. APLICACIONS.
- 14.1 Resum del model 'taxes de marge - productivitat'.
- 14.2 Determinació de la incidència sobre la taxa de marge de cada variable elemental final.
- 14.3 Aplicació del model a l'anàlisi comparativa entre empreses.
- 14.4 Aplicació conjunta del model 'taxes de marge - productivitat' i del model d'anàlisi de la rendibilitat.
- 14.5 Aplicacions per a estudis prospectius de rendibilitat - productivitat (simulació).
- 15. ESTUDIS EMPÍRICS DE RENDIBILITAT I PRODUCTIVITAT
- 15.1 Presentació dels treballs fet per cada grup d'alumnes

Metodologia

A continuació es descriu l'organització i la metodologia docent que es seguirà en les diferents activitats formatives.

Classes de teoria:

Els continguts de l'assignatura seran impartits pel professor en forma de classes magistrals.

Classes pràctiques:

Les sessions de classes pràctiques es combinaran amb les de teoria, per la qual cosa no hi ha fixada cap sessió específica a la setmana. Aquestes classes es dedicaran a la resolució i comentari dels exercicis i casos proposats pel professor.

Proves d'avaluació, supervisió i seguiment:

Durant el curs es realitzaran dues proves individuals d'avaluació descrites a l'artat d'avaluació d'aquesta guia.

Per altra banda, els estudiants formaran grups de 2-3 persones per a la realització d'un treball d'aplicació a dades reals d'una empresa o sector dels models d'anàlisi de la rendibilitat i la productivitat estudiants. Amb aquesta finalitat es recomana que l'alumne es familiaritzi amb l'ús d'algun programa d'ordinador tipus 'full de càlcul'. Els resultats del treball hauran de ser exposats i defensats a classe.

Tutories

Es realitzaran tutories individuals per aquells alumnes que ho desitgin. L'objectiu d'aquestes sessions és resoldre dubtes, comentar exercicis o repassar conceptes. En elles l'estudiant és qui ha de dur l'iniciativa plantejant les qüestions a tractar.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes de teoria	20	0,8	
Classes pràctiques	25	1	
Tipus: Supervisades			
Proves d'avaluació i seguiment	5,5	0,22	
Tutories	7	0,28	
Tipus: Autònomes			
Treball autònom: lectura dels textos, estudi dels contingut, preparació i resolució d'exercicis. Realització del treball d'aplicació.	87	3,48	

Avaluació

L'avaluació de l'estudiant es farà de forma continua a partir de les evidències següents:

- Examen del contingut dels temes 1 a 8 d'una durada aproximada de 2 hores. Aquest control constarà de preguntes teòriques i exercicis pràctics relacionats amb els temes a avaluar. En la seva realització no es permetrà consultar cap tipus de material. Es desenvoluparà dins les hores de docència. La nota d'aquest control es pondera un 25% per obtenir la nota final.

- Examen del contingut dels temes 9 a 14 d'una durada aproximada de 2,5 hores. Aquest control constarà de preguntes teòriques i exercicis pràctics relacionats amb els temes a avaluar. En la seva realització no es permetrà consultar cap tipus de material. La qualificació d'aquest examen pondera un 25% en la nota final del curs. La data programada per a la seva realització és el dilluns, 1 de juny de 2015 a les 18 hores.

- Treball d'aplicació. Els estudiants lliuraran el treball escrit al professor i en faran una presentació a classe, on respondran les preguntes que se'ls formulin. Per superar l'assignatura és indispensable presentar aquest treball d'aplicació. La qualificació d'aquest treball pondera un 50% en la nota final.

L'assignatura només pot ser avaluada pel sistema d'avaluació descrit anteriorment. Un estudiant que hagi participat en dues de les activitats d'avaluació anteriors es considera que participa de l'avaluació continuada. Per tant, un alumne constarà com a NO AVALUAT quan només hagi participat en una activitat d'avaluació. La no participació en alguna de les activitats d'avaluació descrites serà qualificada amb un zero a efectes de promitjos i ponderacions per a la nota final, tret que l'estudiant justifiqui documentalment les causes que li han impedit participar en aquella activitat.

En aplicació de la normativa de la Facultat d'Economia i Empresa, aquells estudiants que en l'avaluació hagin obtingut una nota igual o superior a 4 i inferior a 5 tenen l'opció de presentar-se a una prova de reevaluació. Aquesta prova constarà de preguntes teòriques i exercicis pràctics relacionats amb tots els temes de l'assignatura. La qualificació de la reevaluació serà qualitativa i només tindrà dues possibles opcions: APTE o NO APTE. Els estudiants que obtinguin una nota d'APTE es considera que superen l'assignatura amb una nota numèrica màxima igual a 5. Si l'estudiant obté una nota de NO APTE, no supera l'assignatura i se'l qualificarà amb la nota obtinguda abans de la reevaluació. La data prevista per a la realització de la prova de reevaluació és el dia 18 de juny de 2015 a les 18 hores.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen temes 1 a 8	25%	2	0,08	1, 2, 4, 6, 7, 9, 11, 12, 14
Examen temes 9 a 14	25%	2,5	0,1	1, 2, 4, 6, 7, 8, 11, 12, 14
Realització i presentació d'un treball d'aplicació	50%	1	0,04	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15

Bibliografia

- VERGÉS, J.(1998): Análisis del funcionamiento económico de las empresas. Medida de la eficiencia: de la rentabilidad a la productividad. Publicació de la Facultat.
- PRIOR, D./VERGÉS, J./VILARDELL, I., (1993): La evaluación de la eficiencia en los sectores privado y público. Instituto de Estudios Fiscales, (capítols 1, 3 i 6).
- Exercicis. Es publicaran al Servei de Repografia de la Facultat d'Economia i Empresa